

*Základní škola Ilji Hurníka Opava, Ochranova 6
příspěvková organizace
Ochranova 6, 746 01 Opava*

Minimální preventivní program

---

pro školní rok: 2023/2024

Ředitelka školy: Mgr. Monika Jarošová

Zpracoval: Ing. Radek Kramář, MBA

Základní škola Ilji Hurníka Opava, Ochranova 6
příspěvková organizace
Ochranova 6, 746 01 Opava

Obsah

1	Charakteristika školy a její vnitřní zdroje	3
2	Vnější zdroje školy pro realizaci prevence rizikového chování.....	5
3	Vytýčení oblastí pro prevenci rizikového chování a jejich návaznost na výuku ..	6
4	Hlavní cíle a aktivity v rámci primární prevence.....	7
5	Evaluační a měření efektivity programu	9
6	Akční plán aktivit pro školní rok 2023/2024	11

Rizikové chování je v dnešní době celospolečenským problémem. Je proto nutné, aby se škola podílela na prevenci těchto jevů a zaměřila se na jejich řešení. Prevenci je třeba zahájit již od prvního ročníku a pokračovat v ní po celou dobu školní docházky.

1 Charakteristika školy a její vnitřní zdroje

Základní škola Ilji Hurníka je středně velkou základní školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Ke škole patří školní družina (pro žáky nižšího stupně) a školní klub (pro žáky vyššího stupně). Škola je situována v městském prostředí. Sídlí necelých 200m od centra města Opavy. Disponuje dvěma budovami, nacházejícími se poblíž centra města. Obě mají dobrou dopravní dostupnost. Kapacitně škola umožňuje vzdělávání až pěti stům padesáti žákům. Třídy 1. stupně a herny školní družiny jsou umístěny v budově na Pekařské ulici. Pro všechny žáky školy je zde zřízena rovněž školní jídelna, kde mají žáci možnost vybrat si ze dvou jídel. Vstup do budovy je bezbariérový. Žáci 2. stupně se vyučují v budově na ulici Ochranova, jež je současně sídlem ředitelství školy. V této budově je k dispozici i účetní školy a školní poradenské pracoviště (školní psychologka, výchovná poradkyně, metodik prevence). Rodiče zde mohou v případě potřeby s daným odborníkem konzultovat problémy svých dětí, získat rady ohledně budoucího studia atd.

Ve škole se vyučuje v klasických, moderně vybavených třídách s počítačem a interaktivní tabulí či plátnem. V celé škole je zaveden internet. K výuce odborných předmětů slouží odborné učebny, např. učebna fyziky a chemie, dvě počítačové učebny, jazyková učebna, hudebna, cvičná kuchyňka, dílna. Škola má k dispozici také keramickou dílnu, žákovskou a učitelskou knihovnu, velkou tělocvičnu s kvalitním vybavením, gymnastický sál a pro venkovní aktivity dvůr, hřiště, dětské hřiště s průlezkami a pískovištěm, školní pozemek, arboretum. Kromě vyučovacích předmětů nabízíme žákům předměty volitelné. O velkých přestávkách je dětem umožněno trávit čas na školním dvoře či hřišti, kde si mohou odpočinout i zasportovat.

Učitelský sbor usiluje o dobré vztahy mezi ním a rodiči, mezi učiteli a žáky. Kromě možnosti návštěvy školy pro podávání informací o prospěchu a chování žáků během třídních schůzek nabízí škola rodičům možnost návštěvy po telefonní domluvě s učitelem. Každý učitel je k dispozici nejen dětem, ale i rodičům. S rodiči je spolupráce v mnoha případech dobrá, její výsledky se většinou na chování a prospěchu odrážejí kladně. Škola dobře spolupracuje se SRPŠ. Jeho zástupci se pravidelně schází. Akce zajištěné převážně učiteli podporují finančně. Třídní učitelé se zaměřují na sledování žáků, na podchycení jejich zájmové činnosti mimo vyučování.

Protože bychom chtěli předcházet jakémukoli rizikovému chování, snažíme se nabídnout dětem nejrozumnější volnočasové aktivity, pravidelné celoroční, půlroční nebo jednorázové akce. Žáci na nižším stupni (v rámci ŠD) a žáci na vyšším stupni (v rámci ŠK) se mohou zapojit do kroužků a jiných nabízených akcí. Škola nabízí i další zájmové útvary mimo rámec ŠD a ŠK.

Do školy docházejí převážně žáci ze sídliště Kateřinky a blízkého okolí, ale dojíždějí k nám také děti z jiných částí města a z okolních vesnic. K integrovaným žákům přistupujeme individuálně, žákům se specifickými obtížemi v oblasti učení je nabízena kvalitní péče.

Škola se pravidelně zapojuje do grantových programů za účelem posílení rozpočtu pro realizaci preventivních aktivit. Mnohé grantové programy cílí na všechny cílové skupiny, tj. žáky, zákonné zástupce i pedagogy školy.

Škola vzhledem ke svému zaměření žije mj. i hudbou, děti se s ní setkávají i mimo rámec vyučování. Její pěvecké soubory dotvářejí hudební život města Opavy a reprezentují školu i město na akcích celorepublikového významu i v zahraničí.

Potenciální riziková prostředí ve škole

Jako potenciálně riziková místa ve škole definujeme:

- šatny a WC
- školní hřiště
- park, vyskytující se před budovou školy na ulici Ochranova.
- řeka, která zvláště láká děti při zamrznutí či zvýšené hladině toku.

Složení školního poradenského pracoviště (ŠPP)

Metodik prevence Ing. Radek Kramář, MBA

email: radek.kramar@zsochranova.cz

telefon: 553 714 065

Konzultační hodiny pro rodiče i děti po telefonické domluvě.

Výchovný poradce Mgr. Karin Solná

email: karin.solna@zsochranova.cz

telefon: 553 714 065

Úřední hodiny: Pondělí : 11:00 – 11:45

Po telefonické domluvě možnost schůzky mimo stanovené hodiny.

Školní psychologka: Mgr. Marie Müllerová

email: marie.muellerova@zsochranova.cz

telefon: 607 203 071

Úřední hodiny

Pondělí – 8:45 – 12:45

Středa – 8:45 – 12:45

Čtvrtek – 8:45 – 12:45

Po telefonické domluvě možnost schůzky mimo stanovené hodiny.

Poradenské služby nabízené školou

Poradenské služby poskytované naší školou mohou v rámci konzultačních hodin i mimo ně využít zákonní zástupci, učitelé i žáci. Zaměřují se zejména na:

- prevence školní neúspěšnosti
- odborná podpora při integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- primární prevence rizikového chování
- metodická podpora učitelům při aplikaci speciálně psychologických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy konzultace s třídními učiteli a ostatními pedagogy
- konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech dětí
- konzultace s žáky

2 Vnější zdroje školy pro realizaci prevence rizikového chování

- Okresní metodik prevence v PPP: Mgr. Lucie Šimečková (tel.: 733 164 832)
- Protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality, Opava: Bc. Dagmar Polášková, DiS.
- Policie ČR: Nprap. Bc. Pavla Welnová
- Městská policie: Skupina prevence, Krnovská 71A, Opava
- Hasičský záchranný sbor, Nprap. Ing. Petra Magerová
- OSPOD, Krnovská 71C, Opava, Bc. Klára Štěpánková – kurátorka pro mládež
- Středisko výchovné péče Opava: speciální pedagog: Mgr. H. Eleková
- Probační a mediační služba, Olomoucká 8/14, Opava Mgr. Dušan Beyer
- Speciálně pedagogické centrum Srdce, Bc. Ivana Celtová
- Dětské a dorostové psychiatrické ambulance, MUDr. A. Skřontová, MUDr. Černeková
- Kliničtí psychologové

- Slezské divadlo
- Open street Opava: terénní a kontaktní sociální pracovnice: Mgr. Lenka Holušová
- Další osvědčené instituce nabízející nejrůznější programy v oblasti prevence:
  - Elim,
  - Středisko volného času
  - Naděje, středisko krizové pomoci
  - Krystal Help, poradenské centrum drogové závislosti
  - Linka Bezpečí
  - Anabel, poruchy příjmu potravy
  - E – Bezpečí
  - Eurotopia
  - Podané ruce

3 Vytýčení oblastí pro prevenci rizikového chování a jejich návaznost na výuku

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, subkultury
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování,
- krádeže
- týrání, zneužívání, domácí násilí
- sebepoškozování

Preventivní program je zapracován do všech předmětů již od prvního ročníku. Největší pozornost je však této problematice věnována v předmětech prvouka, výchova k občanství a výchova ke zdraví.

	I. – II.	III. – IV.	V. – VI.	VII. – IX.
Záškoláctví	✓		✓	
Šikana / agrese	✓	✓	✓	✓
Rizikové sporty / doprava	✓	✓	✓	✓
Rasismus / xenofobie / homofobie/ subkultury		✓	✓	✓
Sekty		✓	✓	✓
Sex. rizikové chování		✓	✓	✓
Závislostní chování, netolismus, gambling	✓	✓	✓	✓
Týrání, zneužívání	✓	✓	✓	✓
Poruchy příjmu potravy		✓	✓	✓
Krádeže / vandalismus		✓	✓	✓
Rizika online prostoru		✓	✓	✓
Sebepoškozování				✓
Psychická krize, duševní onemocnění			✓	✓

4 Hlavní cíle a aktivity v rámci primární prevence

- výchova ke zdravému životnímu stylu, včetně využití volného času
- vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy (nabídnout dětem kroužky v rámci ŠD a ŠK, zajistit co nejvíce soutěží, usilovat o větší počet akcí připravovaných třídním učitelem)
- rozvoj sociálních dovedností zaměřený především na dovednosti řešit konfliktní situace, odmítání všech druhů sebedestruktivního chování a projevů agresivity
- vedení žáků k správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k dovednosti týmové práce
- začleňování méně průbojných a nově příchozích žáků do kolektivu
- optimalizace psychosociálního klimatu školy, tj. prohlubování komunikačních dovedností mezi učiteli, mezi učitelem a žákem a žáky samotnými, posilování sebevědomí, ale i vzájemné úcty
- začlenění všech učitelů (i nepedagogických pracovníků) do systému prevence
- rozšiřování spolupráce s rodiči

Cílová skupina

- všichni žáci školy
- zákonní zástupci
- pedagogický sbor

Aktivity pro žáky

Problematika prevence rizikového chování prostupuje samozřejmě celým vyučovacím procesem. Mimo výuku je dětem k dispozici nástěnka na chodbě ve škole, kde mohou žáci získat další potřebné informace a kontakty na různé organizace. K formování jejich názorů a postojů slouží přednášky a besedy, které škola organizuje sama nebo ve spolupráci s jinými organizacemi.

K upevňování mezitřídních vztahů slouží pravidelné každoměsíční třídnické hodiny a různé mimoškolní akce, jako jsou adaptační kurzy, zájezdy, lyžařské a sportovní kurzy, třídní výlety a exkurze, nocování ve škole. Při realizaci třídnických hodin hraje zásadní roli třídní učitel. Hlavním smyslem je posilování pozitivního klimatu třídy, odhalování skrytých náznaků rizikového chování a začleňování prvků sociální a osobnostní výchovy.

V rámci aktivit po vyučování škola nabízí nejrozumnější zájmové útvary v rámci činnosti ŠD (na nižším stupni), ŠK (na vyšším stupni) i mimo ně. Aktualizovaný seznam zájmových útvarů je zveřejňován na webových stránkách školy. Učitelé nabízejí žákům rovněž aktivity v odpoledních hodinách nebo o víkendech (výlety, exkurze, zábavné programy aj.). Žáci se také pravidelně účastní sportovních turnajů a dalších nejrozumnějších soutěží.

Žákům je dostupná poradenská činnost metodika prevence, výchovné poradkyně a školní psycholožky v pravidelných konzultačních hodinách nebo po domluvě v libovolném termínu.

Prostřednictvím elektronické stránky důvěry, která je umístěna na webových stránkách školy, mohou žáci bezpečně zasílat své podněty a upozorňovat na trápení, která je tíží.

Spolupráce s rodiči

Rodičům slouží jako zdroj informací školní stránky, kde najdou komplexní nabídku informací o škole, kroužcích nabízených našimi pedagogy a vychovatelkami ŠD, přehled o konzultačních hodinách, e-mailové adresy a telefonní čísla. Dále mohou využít nástěnku ve škole, spolupracovat s metodikem prevence, výchovnou poradkyní nebo školní psycholožkou. Školní poradenské pracoviště může rodičům nabídnout kontakty na příslušné instituce, odkazy na webové stránky či vhodnou literaturu.

Rodiče jsou v kontaktu se školou v rámci třídních schůzek, konzultací i online pohovorů (popř. Dnů otevřených dveří). Zákonní zástupci jsou seznamováni s prospěchem a chováním svých dětí,

jsou upozorňováni na problémy v třídním kolektivu, hovoří se o rizikovém chování, o postupech školy v případě řešení nejrůznějších problémů. Škola s rodiči dále komunikuje prostřednictvím zápisů a oznámení na Bakalářích nebo v žákovském zápisníku, případně zasílá informativní letáky a dotazníky. V případě závažných problémů s žákem posílá oznámení doporučenou poštou.

Škola každoročně pořádá vánoční koncerty pro rodiče a širokou veřejnost, výchovné koncerty pro školy, besídky pro rodiče, kulturní a sportovní akce pro rodiče a děti, pro žáky devátých ročníků setkání se zástupci SŠ, SOU.

Dle aktuálních možností škola připravuje také odborné vzdělávací besedy pro zákonné zástupce žáků.

Vzdělávání pedagogů

Učitelé jsou průběžně informováni o novinkách v oblasti prevence rizikového chování (aktuálně nebo na pedagogických radách), poučení o postupu v případě výskytu rizikového chování žáků (*Program proti šikanování, Krizové plány*). Je posilována spolupráce v pedagogickém sboru, zvyšuje se podíl pedagogů na plnění preventivního programu školy, kdy hlavní důraz je kladen na práci třídních učitelů. Ti spolupracují s výchovným poradcem, metodikem prevence a školní psycholožkou. V učitelské knihovně je k dispozici rozsáhlá škála odborné literatury.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají možnost se dále vzdělávat nejen v oblasti své kombinace, ale i v oblasti prevence rizikového chování.

Školní metodik prevence se pravidelně účastní setkávání metodiků prevence v PPP Opava a je v osobním a telefonickém kontaktu s oblastní metodičkou prevence. ŠMP předává nové informace aktuálně nebo na pedagogických radách. Dále průběžně doplňuje vybavení školy odbornými materiály. Shromažďuje informace o institucích a odbornících, kteří pracují v oblasti prevence.

5 Evaluace a měření efektivity programu

- Všichni pedagogičtí pracovníci zpracovávají průběžně zprávu pro ŠMP. Zpráva eviduje řešené případy třídních i netřídních učitelů, žádosti o spolupráci ŠPP, seznam akcí (přednášky, besedy, práce s třídními kolektivy, exkurze, výlety, adaptační kurzy...), které s žáky absolvovali. ŠMP dále tyto informace zpracovává pro vedení školy.
- pravidelné schůzky ŠPP, podle potřeby schůzky třídních učitelů s pracovníky ŠPP

- podle potřeby – sociometrické šetření, dotazníky, ankety...
- rozhovory s jednotlivými žáky; práce s třídními kolektivy na požádání TU
- každoroční vyhodnocení plnění Minimálního preventivního programu, příprava podkladů pro výroční zprávu

6 Akční plán aktivit pro školní rok 2023/2024

ZÁŘÍ - ŘÍJEN

Aktivita	Cílová skupina
Dopravní hřiště	4. r.
Rizika internetu	4. r.

LISTOPAD - PROSINEC

Aktivita	Cílová skupina
Bankéři do škol	8. r.
Trestná činnost dětí a mládeže	9. r.
Jeden svět na školách	9. r.
Kyberšikana, sexting	5. r.
Netolismus, rizika sociálních sítí	8. r.
Měření třídního klimatu	1 – 9. r.

LEDEN - ÚNOR

Aktivita	Cílová skupina
Poruchy příjmu potravy, Zdravá výživa– HELP 3	8. – 9. r.
Prevence zneužívání měkkých drog	8. – 9. r.

BŘEZEN - DUBEN

Aktivita	Cílová skupina
Hasík	2. a 6. r.
Prevence ostrakizace a hlubších forem šikanování	6. – 7. r.
Svět očima dětí – soutěž	1. – 9. r.
Prevence zneužívání měkkých drog	6. – 7. r.

KVĚTEN - ČERVEN

Aktivita	Cílová skupina
Dental Prevention – preventivní program, cíl - naučit děti, jak správně pečovat o zuby a dásně	1. – 7. r.

CELOROČNĚ

Aktivita	Cílová skupina
Program „Kočičí zahrada“	5. r.
Pravidelné měsíční třídnické hodiny	1. – 9. r.